

A Győri Ítéltábla dr.Ölveczky István ügyvéd által képviselt **I.r. és II.r. felpereseknek** a Némethy Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes** ellen szerződés részleges érvénytelenségének megállapítása iránt a Győri Törvényszék előtt folyamatba tett perében Győrött, 2018.április 11.napján P.21.113/2016/13.szám alatt hozott ítélet ellen a felperesek részéről 14.sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A per tárgyalásának felfüggesztése iránti kérelmet elutasítja.

Kötelesek a felperesek egyetemlegesen 15 nap alatt megfizetni az alperesnek 12.700 (tizenkettőezer-hétszáz) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesek, mint adósok, és az alperes, mint hitelező 2007. november 22. napján szám alatt kölcsönszerződést kötöttek 30.503 CHF kölcsön nyújtására 240 hónap futamidőre.

A szerződés III.5. pontja értelmében a felperesek a kölcsön folyósításakor a folyósított kölcsönösszeg után folyósítási jutalékot fizetnek.

A IV.2. pont szerint a törlesztőrészek, illetve bármilyen más pénzbeli kötelezettség CHF-ben teljesítendő. Más pénznemben való teljesítés esetén az alperes az esedékesség napján alkalmazott, a hirdetményében hivatkozott számlakonverziós deviza eladási árfolyamon kiszámított CHF összeget fordít az éppen esedékessé vált kötelezettség teljesítésére.

A szerződés VII.2. pontja - „svájci frank klauzula” megnevezéssel - rögzítette a felperesek kifejezett nyilatkozatát arról, hogy a banki felvilágosítást - amely szerint a kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázatuk keletkezhet abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik, a kölcsön fedezete pedig nem CHF-forrás - megértették, és ezen információ tudatában is igénybe kívánják venni a szerződésben meghatározott kölcsönösszeget.

A felperesek a szerződéskötés napján aláírták a „tájékoztatás a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól” szóló okiratot, amely tartalmazta, hogy a kölcsönbe vevő a devizában történő finanszírozás választásával élvezheti a választott deviza piacának előnyeit, ugyanakkor viseli annak kockázatait is. Felhívta a figyelmet arra, hogy az árfolyam változhat és egy esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás/emelkedés előre nem látható és előre ki nem számítható többletköltséget okozhat. Rögzíti továbbá, hogy ha a finanszírozás devizanemének a forinttal szemben nő az árfolyama, úgy növekedik a finanszírozás „ellenértéke”: vagyis a tőkeösszeg és kamatainak (törlesztőrészeleteinek) megfizetéséhez ebben az esetben magasabb forint összeg szükséges. A pénzüintézet jelezte, hogy nem tudja átvállalni a piac kedvezőtlen alakulása miatt a kölcsönbe vevőnél adott esetben bekövetkező többletterhet.

A felperesek az aláírásukkal igazolták, hogy a devizafinanszírozás kockázatairól világos tájékoztatást kaptak, a kockázati összetevőket ismerik, és a hitelt ennek ismeretében is fel kívánják venni.

A felperesek nem olvasták el teljeskörűen a tájékoztatót annak ellenére, hogy a pénzintézet nem szabott időkorlátot a szerződés és a kapcsolódó okiratok elolvasására, a megállapodás aláírására.

A felperesek a keresetükben kérték a kölcsönszerződés részleges érvénytelenségének a megállapítását az árfolyamkockázattal kapcsolatos (VII.2. pont), a folyósítási jutalékot (III.5. pont) tartalmazó és az alperest a felperesi forint befizetéseknek a hirdetményében hivatkozott számlakonverziós (deviza eladási) árfolyamon történő átszámítására felhatalmazó (IV.2. pont 2.bekezdés 3. és 4. mondata) feltételekre kiterjedően.

Jogkövetkezményként valamennyi rendelkezés figyelmen kívül hagyását kérték.

Megítélésük szerint a szerződés teljesíthető a semmis kikötések nélkül is, az MNB szerződéskötéskori 156,98 HUF/CHF árfolyamán, havi 26.393,-Ft részlet alkalmazásával. Erre alapítva elszámolás iránti igényt is előterjesztettek, kifejtve, hogy az alperes 4.700.000,- Ft kölcsönt folyósított, amelyből 2016. június 15. napjáig - az árfolyamváltozás figyelmen kívül hagyásával - a 26.393,- Ft havi törlesztőrészlettel számolva 2.665.693,- Ft megfizetésére voltak kötelesek. Ezzel szemben az adott időszakban 3.834.307,- Ft-ot teljesítettek, továbbá 94.000,- Ft folyósítási jutalékot fizettek meg. Az így keletkezett túlfizetésükből 250.000,- Ft megfizetésére kérték kötelezni az alperest.

Keresetük jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (rPtk.) 209. § (1) és (4) bekezdését, 209/A§ (2) bekezdését, a Kúria 2/2014 PJE határozatának 1. és 2. pontját, a 18/1999 (II.5.) Korm.r. 1. § d) pontját és a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. tv. (rHpt.) 213. § (1) bekezdésének d) pontját jelölték meg.

Azt állították, hogy a rendelkezések tisztességtelenségtelenek, jogszabályba ütköznek, ezen felül a IV.2. pont idézett rendelkezései nem jöttek létre.

Álláspontjuk szerint a kölcsönszerződés nem tartozik az ún. DH törvények hatálya alá, mert a az alperessel egyedileg megtárgyalták a deviza elszámolás miatti pénzváltást és a kamat/díj módosítást. Hangsúlyozták, hogy a keresetük nem is terjed ki az árfolyamrés és a hiteldíjmódosítás tisztességtelenségére. Előadták, hogy a szerződéskötéskor nem állapodtak meg az alperessel abban a lényeges körülményben, hogy a bank módosíthatja-e egyoldalúan, és ha igen, milyen módon az árfolyamot, továbbá nem határozták meg a referencia-árfolyamot. Sérelmezték, hogy a szerződés nem biztosít a számukra ezen egyoldalú módosítás esetére felmondási jogot.

Arra is hivatkoztak, hogy megalapozottan hihették, miszerint a kölcsön törlesztőrészlete nem emelkedik a forintelszámolású konstrukció törlesztőrészleténél magasabb értékre és nem éri el a bevizsgált jövedelmük összegét, mivel ezzel az összeggel minősítették őket alkalmasnak a kölcsönre. Úgy vélték, abban is alappal bízhattak, hogy a tőke nem fog a felértékelt fedezet fölé emelkedni, mert ezzel a biztosítéki összeggel minősültek hitelképesnek. Azt is kifejtették, hogy a jövedelemre vonatkozó hitelvizsgálat csak korlátozott árfolyamkockázat esetén értelmezhető. Arra is rámutattak, hogy a kockázat korlátlanására utaló szóhasználat nincs a szerződésben.

A folyósítási jutalékról kifejtették, hogy az önmagában nem értelmezhető, jogcím nélküli művelet. Utaltak az rHpt. előírásaira, amelyek szerint a kölcsön nyújtása, mint szolgáltatás

magában foglalja az adós bevizsgálását, a szerződés előkészítését, folyósítását, a kölcsön kezelését, nyilvántartását, valamint az esedékes és elmaradt törlesztés beszédését, behajtását. Álláspontjuk szerint a kölcsön nyújtásának ellenszolgáltatása kizárólag a kamat, amely a kölcsönkapott pénz használatáért és kockázatáért jár, ezen felül további díj ugyanazon szolgáltatásért nem kérhető, így a folyósítási jutalék kikötése tisztességtelen feltétel.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság P.21.113/2016/13. számú ítéletével az I-II.r. felperesek keresetét elutasította. Kötelezte az I-II.r. felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 63.500 Ft perköltséget.

Az elsőfokú bíróság a szerződés IV.2. pontja kapcsán hangsúlyozta, hogy a 2014. évi XL. tv. (DH2 tv.) 3.§ (2) bekezdése értelmében a felperesek által hivatkozott, az alperes által alkalmazott számlakonverziós deviza eladási árfolyam helyébe az MNB hivatalos deviza árfolyamának alkalmazására irányuló rendelkezés lépett, vagyis a felek szerződése a törvény erejénél fogva, visszamenőleges hatállyal módosult, így a szerződés megjelölt része nem létezik, ekként tisztességtelen sem lehet, illetve annak jogszabályba ütközése is kizárt.

Az árfolyamkockázat viselésével kapcsolatos felperesi érvelés kapcsán az elsőfokú bíróság utalt a Kúria 2/2014. PJE határozatának 1. pontjára, és kifejtette, hogy a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés árfolyamkockázatot fogyasztóra telepítő rendelkezésének tisztességtelensége csak akkor vizsgálható, ha az az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő „átlagos” fogyasztó számára nem volt világos, nem volt érthető. Amennyiben a pénzügyi intézmény által nyújtott tájékoztatásból egyértelműen felismerhető volt az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, és hogy az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa, úgy a vizsgált kikötés tisztességtelensége az rPtk. 209.§ (5) bekezdésében foglaltak alapján nem állapítható meg.

Kifejtette, hogy a felpereseknek kellett a perben azt bizonyítaniuk, hogy a tájékoztatás nem volt megfelelő, valamint azt, hogy ennek következtében a szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése nem volt világos és érthető,

Rámutatott arra, hogy a tényállításuk bizonyítására alkalmas bizonyítási indítványt a felperesek ugyan előterjesztették, és kérték ... ügyintéző tanúkénti meghallgatását, de a tanú utazási költségét bírói felhívás ellenére nem előlegezték.

Megjegyezte, hogy a felperesek személyes nyilatkozatából kitűnően ... az árfolyamkockázatról nem nyújtott konkrét tájékoztatást, annak mértékét nem jelölte meg, azaz maguk sem állították, hogy olyan konkrét és hitelt érdemlőnek tűnő szóbeli tájékoztatást kaptak a banki ügyintézőtől, mely alkalmas volt az írásbeli kockázatfeltáró nyilatkozatban rögzítésére. Ilyen körülmények között az elsőfokú bíróság megítélése szerint az ügyintézőtől az ügy eldöntése szempontjából jelentős tény előadása nem volt várható. Erre, valamint a költségelőlegezés elmulasztására tekintettel a tanú meghallgatását mellőzte.

Mindezek alapján bizonyítatlannak ítélte, hogy a felperesek a szerződéskötés során a pénzügyi intézmény alkalmazottjától az árfolyamkockázatról az írásbeli tájékoztatástól

eltérő tartalmú, konkrét, hitelt érdemlőnek tűnő, később azonban tévesnek bizonyult tájékoztatást kaptak.

A fentiekből következően az elsőfokú bíróság a felperesek által aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat és az rHpt. 203. § (6) és (7) bekezdése alapján vizsgálta, hogy az alperesi pénzügyintézet világosan és érthetően rögzítette-e azt, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül az ügyfeleket, azaz a felpereseket terheli.

Megállapította, hogy a felperesek által aláírt, külön íven szövegezett kockázatfeltáró nyilatkozat egyértelműen és világosan tartalmazza, hogy egy esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás/emelkedés előre nem látható és előre ki nem számítható többletköltséget okozhat, és részletesen, közérthetően kifejti, milyen hatással jár, ha a finanszírozás devizanemének a forinttal szemben nő az árfolyama, illetve, hogy a pénzügyintézet nem vállal felelősséget arra, hogy a piac kedvezőtlen alakulása miatt az adott esetben bekövetkező többlet terhet az adóstól átvállalja. Ezért a kockázatfeltáró nyilatkozattal az alperes megfelelő mértékben és mélységig tájékoztatta a felpereseket az esetleges árfolyamkockázatról, ennek a törlesztőrészlet forintban kifejezett értékére gyakorolt hatásáról. Kiemelte, hogy ez a tájékoztatás érthető és világos kellett, hogy legyen a laikus felperesek számára is.

Ennek kapcsán idézte is a II.r. felperes személyes nyilatkozatát, amelyből megállapítható, hogy tisztában volt az árfolyam ingadozás lehetőségével.

Az elsőfokú bíróság kiemelte azt is, hogy a jóhiszeműség és a tisztesség követelményének, illetve az együttműködési kötelezettségnek megfelelően elvárható a fogyasztótól, hogy a nagy összegű és hosszú távú pénzügyi ügylet jellegéhez, illetve a vállalt kockázat mértékéhez igazodóan tájékozódjon a szerződés megkötése előtt. Így a szerződési feltételeket tartalmazó okiratot az átlagfogyasztótól elvárható gondossággal át kell tanulmányoznia, és ha a szerződésben olyan rendelkezéseket észlel, amelyeket nem ért, megfelelő magyarázatot igényelhet (6/2013. PJE 3. pontjának indokolása).

Az elsőfokú bíróság alaptalannak ítélte azt a felperesi érvelést is, amely szerint a szerződés körülményei alapján egyértelműen bízhattak abban, hogy az árfolyamkockázat viselése csak a bevizsgált hitelképességükön és teljesítőképességükön belül korlátlan, ugyanis a pénzügyintézet által az adós tekintetében végzett előzetes jövedelem - és fedezeti érték vizsgálat - amelynek lényeges indoka a megtérülés kockázatának felmérése a pénzügyintézet számára -, nem adott alapot ezen következtetés levonására.

Kifejtette, hogy a hitelképesség-vizsgálat esetleges nem megfelelőisége nem hozható összefüggésbe az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatással, mert az előbbi az alperes prudens működése szempontjából szükséges, mivel azt a nem megfelelő hitelkihelyezés veszélyeztetheti, ám nem eredményezi a szerződés érvénytelenségét.

Ezért szükségtelennek ítélte a hitelezésért felelős alperesi vezérigazgató tanúkénti meghallgatását csakúgy, mint az alperesi hitelbírálat adatainak, levont következtetéseinek, a hitelképesség-vizsgálat dokumentációjának, illetve a kockázatkezelési szabályzat beszerzését.

A folyósítási jutalék kapcsán az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy annak a kikötését nem zárták ki, sőt kifejezetten lehetővé tették a felek szerződésére irányadó jogszabályi rendelkezések. Ennek alátámasztására idézte az rHpt. 2. számú melléklete III/7. pontját és 212.§ (2) bekezdését.

Nem osztotta azt az alperesi álláspontot, hogy a hiteldíj részét képező folyósítási jutalék a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési feltételnek minősül. Kifejtette, hogy kölcsönszerződésnél a hitelező főszolgáltatása a pénzösszeg

rendelkezésre bocsátása, az adósok főszolgáltatása pedig a kölcsön összegének szerződés szerinti visszafizetése, és a kamat megfizetése. Minden más, a hitel és pénzkölcsön nyújtására irányuló pénzügyi szolgáltatási tevékenység részét képező egyéb tevékenység (hitelképesség vizsgálata, a hitel- és kölcsönszerződések előkészítése, a folyósított kölcsönök nyilvántartása, figyelemmel kísérése, ellenőrzése, behajtása) nem polgárjogi értelemben vett szerződéses szolgáltatás, különösen nem főszolgáltatás, mert ezek a kölcsön nyújtásához kapcsolódó tevékenységek kizárólag a szerződéssel kapcsolatos hitelezői érdekek (kölcsönadott összeg és kamatainak határidőben történő visszaszerzése) érvényesülését hivatottak biztosítani.

Ezért megítélése szerint a folyósítási jutaléokra vonatkozó kikötés tisztességtelenségének a vizsgálata nem mellőzhető arra alapítottn, hogy a folyósítási jutalék a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésnek minősül. Emiatt érdemben vizsgálta a folyósítási jutalékkal kapcsolatos szerződéses rendelkezéssel kapcsolatos felperesi hivatkozásokat.

Rámutatott arra, hogy az rPtk. 209.§ (2) bekezdése alapján értékelni kellett a kikötött szolgáltatás természetét és az érintett feltételnek a szerződés más feltételeivel vagy más szerződésekkel való kapcsolatát. Jelentőséget tulajdonított annak is, hogy az alperes kezelési költséget nem számított fel.

Megállapította, hogy a hitel folyósításával az alperesnek szükségszerűen merültek fel adminisztrációs költségei, ezért nem osztotta azt az felperesi álláspontot, hogy a folyósítási jutalék olyan költség, amely mögött nem áll banki ellenszolgáltatás, mert a költségek a csupán a kölcsön használatáért és kockázatáért fizetendő kamatban nem térülnek meg.

Arra is rámutatott, hogy a folyósítási jutalék százalékos mértéke és vetítési alapja a szerződésben - illetve az annak részévé váló üzletszabályzatban - világosan és egyértelműen meghatározott volt.

Az ítélettel szemben a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, amelyben az ítélet megváltoztatását és a keresetüknek történő helytadást kérték.

Arra hivatkoztak, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletében mellőzte a kereset indokait és az ítélet indokolásában nem adta okát a mellőzésnek.

Kérték továbbá a per tárgyalásának felfüggesztését az Európai Bíróság előtt C-51/17. és C-621/17. számon folyamatban levő előzetes döntéshozatali eljárások befejezéséig.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a felperesek valamennyi keresetét elbírálta, azok jogi indokait érdemben vizsgálta, a bizonyítékokat okszerűen mérlegelte és nem sértette meg az indokolásra vonatkozó szabályokat.

Az ítélet tábla a fellebbezés elbírálása előtt a tárgyalás felfüggesztése iránt kérelem tárgyában határozott és azt nem ítélte alaposnak.

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (rPp.) 155/A §. (2) bekezdése alapján annak a pernek a tárgyalását kell a bíróságnak felfüggesztenie, amelyben előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezéséről határozott.

Az rPp. 152. § (2) bekezdése és az alkalmazása körében kialakult - a 3/2005. (VI.15.) PK-KK véleményben is megjelenő - bírói gyakorlat is pusztán lehetőséget, nem pedig kötelezettséget teremt

a tárgyalás felfüggesztésére.

A fentiek alapján a más bíróság által kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárásra tekintettel a tárgyalás felfüggesztése nem kötelező, az a bíróság számára csak lehetőség. A kérelem elbírálásakor azt kell vizsgálni, hogy az ügy érdemi eldöntéséhez szükséges-e közösségi jog értelmezése.

Az Európai Bíróság előtt C-51/17. szám alatt indult előzetes döntéshozatali eljárás tárgya az, hogy az árfolyamkockázatot a felperesekre telepítő szerződési kikötés tisztességtelenségét a DH törvényekre tekintettel lehet-e érdemben vizsgálni. Ennek a kérdésnek a jelen perben nem volt jelentősége, mert a tisztességtelenség érdemi vizsgálatára a lentebb kifejtettek szerint a DH törvényekre tekintet nélkül sor került. A C-51/17. számú eljárás tárgyát képező többi kérdés pedig nem érinti a pert.

A C-621/17. számú ügyben a Kúria az Európai Bíróságtól - többek között - arra a kérdésre várja a választ, hogy a világos és érthető megfogalmazás követelményének eleget tesz-e a fogyasztói kölcsönszerződésben egyedileg meg nem tárgyalt olyan szerződési feltétel, amely a fogyasztót terhelő költség, jutalék, díj (a továbbiakban együtt: költség) összegét, annak kiszámítási módját, teljesítésének idejét pontosan meghatározza, anélkül azonban, hogy rögzítené, hogy az adott költség milyen konkrét szolgáltatás ellenértéke.

A lentebb kifejtettek szerint az ítéletábra megítélése szerint a perbeli ügyben ez a kérdés nem merül fel, ezért a per tárgyalásának felfüggesztése ezen ügyre tekintettel sem indokolt.

A fentiek alapján az ítéletábra a tárgyalás felfüggesztése iránti kérelmet elutasította és az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben bírálta felül.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az ítéletábra megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, az általa megállapított tényállás megalapozott, az abból levont jogi következtetés és érdemi döntés helytálló, és az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének is eleget tett.

A fellebbezéssel összefüggésben az ítéletábra az alábbiakra mutat rá.

A felperesek azt állították a fellebbezésükben, hogy az elsőfokú bíróság a keresetük indokait mellőzte.

Az rPp. 221. § (1) bekezdése szerint az ítélet indokolásában röviden elő kell adni a bíróság által megállapított tényállást az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével, hivatkozni kell azokra a jogszabályokra, amelyeken a bíróság ítélete alapszik. Meg kell röviden említeni azokat a körülményeket, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, végül utalni kell azokra az okokra, amelyek miatt a bíróság valamely tény nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

Az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásában a tényállást megállapította, kiemelte, mely bizonyítékokat és milyen módon vett figyelembe, és melyik felajánlott bizonyítékot mellőzte. Ennek megfelelő indokát is adta. Rögzítette az alkalmazott jogszabályokat, a felpereseknek a keresetük alátámasztására előadott indokait vizsgálta, és az alábbiak szerint részletesen kifejtette, hogy azok miért nem megalapozottak.

A felperesek a szerződés IV.2. pontját azzal az indokkal támadták, hogy az nem tartalmaz referencia árfolyamot, egyoldalú árfolyammódosításra ad lehetőséget az alperesnek, és nem biztosít felmondási jogot az adósnak. Fellebbezésük indokolásában utaltak arra is, hogy tisztességtelen az MNB árfolyam eredeti árfolyam helyébe léptetése is.

Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a DH2 tv. 3.§ (2) bekezdése szerint a szerződéses kikötés szerinti árfolyam helyett az alperesnek a kölcsön és a törlesztőrészletek összegét az ezek teljesítésének tényleges elszámolási napján érvényes, Magyar Nemzeti Bank által közzétett hivatalos devizaárfolyam alapján kell átszámítania.

Az MNB árfolyam alkalmazását ekképp törvény írja elő, ezért az az rPtk. 209. § (6) bekezdése alapján nem lehet tisztességtelen.

Az elsőfokú bíróság arra is utalt, hogy ezzel a felek szerződése a törvény erejénél fogva, visszamenőleges hatállyal módosult, így a szerződés támadott rendelkezése nem létezik, emiatt tisztességtelen sem lehet, illetve annak jogszabályba ütközése is kizárt.

Az elsőfokú bíróság DH2 tv-re utaló indokolásából egyértelműen kitűnik, hogy az elsőfokú bíróság - bár külön nem emelte ki - a szerződést a DH törvények hatálya alá sorolta. Ezt a jogi álláspontját az ítéletábra is osztja.

A 2/2011. PK. vélemény alapján is vélelmezett, hogy az egyoldalú kamatemelés lehetőségét és a különmű árfolyamok alkalmazását biztosító szerződéses rendelkezések egyedileg meg nem tárgyaltak és ezzel ellentétet a felperesek a perben csak állítottak, de nem igazoltak.

Az ítéletábra a fentiekén kívül a szerződés IV.2. pontjára vonatkozó indokolást csupán azzal egészíti ki, hogy az árfolyam alperes általi meghatározásának kiküszöbölésével a felperesek egyoldalú szerződésmódosításra hivatkozó felmondási jogra alapított érvelése irrelevánssá vált, mert az árfolyamváltozásra az alperesnek nincs ráhatása.

Az elsőfokú bíróság az árfolyamkockázat viselésével kapcsolatos felperesi érvelést is részletesen vizsgálta és megállapításait az ítéletábra teljes egészében osztja.

Az ítéletábra is rámutat arra, hogy a 2/2014. Polgári jogegységi határozat 1. pontja értelmében a devizaalapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezésének tisztességtelensége, amely szerint az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozódott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor - figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is - nem volt világos, nem volt érthető. Abban az esetben, ha a szerződés szövegéből és a pénzügyi intézmény által nyújtott tájékoztatásból egyértelműen felismerhető volt az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, és hogy az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa, a vizsgált kikötés tisztességtelenségét az rPtk. 209. § (5) bekezdésében foglaltakra tekintettel nem lehet megállapítani.

A felperesek által aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat tartalmából az átlagfogyasztó csak arra a következtetésre juthatott, hogy a törlesztőrészletek összege változhat a futamidő során és a kockázatfeltáró nyilatkozat egyértelműen, és félre nem érthetően tartalmazza, hogy az árfolyamkockázat kizárólag a fogyasztót terheli, és annak nincs felső határa.

Az sem nyert bizonyítást a perben, hogy a felperesek az alperestől szóban olyan tájékoztatásban

részesültek, mely alapján alappal gondolhatták, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őket csak korlátozott mértékben terheli.

Téves az a felperesi hivatkozás is, hogy a kockázat korlátlanságára utaló szóhasználat hiányában a kockázatviselés csak korlátozott lehet.

Nincs olyan jogszabályi követelmény, hogy a korlátozás nélküli kockázatviselést kizárólag a „korlátlan” kifejezés használatával lehet vállalni. A kötelezettség megállapításhoz elegendő, ha a tájékoztatásból egyértelműen kitűnik, hogy a kockázatnak nincs felső határa, és az teljes egészében a fogyasztót terheli.

Mindezek alapján az árfolyamkockázatról adott, az árfolyamkockázatot a felperesekre terhelő alperesi tájékoztatás megfelel az egyértelmű és érthető megfogalmazás, továbbá az átláthatóság elvének, ezért az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó kikötés ezen okból nem tisztességtelen.

Az ítélet tábla is rámutat arra, hogy az a tény, hogy a felperesek a kockázatfeltáró nyilatkozatot nem olvasták el részletesen, az rPtk. 4. § (4) bekezdése alapján nem szolgálhat az előnyükre.

Az elsőfokú bíróság azt is helytállóan fejtette ki, hogy az alperes által végzett hitelbírálat és a hitelkérelem befogadása nem korlátozza a felpereseket terhelő árfolyamkockázatnak. Nem helytálló ugyanis a felperesek azon álláspontja, hogy a hitelbírálat alapján alappal feltételezhetnék, hogy az árfolyamkockázat csak a teljesítőképességükön belül korlátlan. A kockázatfeltáró nyilatkozat szövegéből ilyen korlátozott felelősségre az általánosan tájékozott és észszerűen figyelmes fogyasztó alappal nem következtethet, és abból a tényből sem következik a korlátozott kockázat, hogy az alperes a felpereseket a szerződéskötést megelőző hitelbírálat során a szerződés teljesítésére alkalmasnak találta.

A hitelbírálat és a kockázatfeltárás ugyanis eltérő természetű és jogkövetkezményű szakasza a szerződéskötés folyamatának.

A fellebbezésük szóbeli indokolásában a felperesek arra is hivatkoztak, hogy az alperes a szerződéskötés során nem tisztázta a kockázatvállalásra vonatkozó szerződéses akaratukat és a szerződésben nem azt rögzítette.

E hivatkozás kapcsán az ítélet tábla rámutat arra, hogy az rPtk. 205. § (1) bekezdése szerint a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre. A 207. § (1) bekezdése alapján a szerződési nyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a másik félnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett. Az (5) bekezdés pedig rögzíti, hogy a felek titkos fenntartása vagy rejtett indoka a szerződés érvényessége szempontjából közömbös.

A felperesek kölcsönigénnyel fordultak az alpereshez, aki írásban szerződéses ajánlatot közölt velük. E szerződéses ajánlat része volt a kockázatfeltáró nyilatkozatban rögzített - a fentebb szerint kifejtettek szerint - korlátlan kötelezettségvállalás. Ezt az ajánlatot a felperesek elfogadták. Ezzel az rPtk. 213. § (1) bekezdése alapján az ajánlat szerinti tartalommal a felek között a szerződés létrejött. Ún. akarathiba miatt a szerződés érvénytelenségének megállapítására nem került sor, és ezt a felperesek jelen perben sem kérték. A tisztességtelenség körében pedig a szerződéses akarathiba nem vizsgálható.

A fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság az rPtk. 209. §-ának (5) bekezdése alapján helytállóan utasította el a felpereseknek az árfolyamkockázatot rájuk áthárító szerződési kikötés és a kockázatfeltáró nyilatkozat érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetét, valamint az erre vonatkozó, indokolatlan bizonyítási indítványokat.

Az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásában részletesen kifejtette, hogy a folyósítási jutalékot meghatározó kikötés tisztességtelensége vizsgálható, és azt érdemben vizsgálta.

Megállapította, hogy a rendelkezés szövegezése világos és egyértelmű. A szerződés teljesítése kapcsán felmerült költségeket megvizsgálva arra a következtetésre jutott, hogy a folyósítási jutalék nem olyan költség, amely mögött nem áll ellenszolgáltatás, és hogy az alperes költségei a kamatban nem térülnek meg, mert a kamat csak a kölcsön használatáért és kockázataért fizetendő.

Ezzel az indokolással az elsőfokú bíróság teljeskörűen megindokolta, hogy miért nem ítélte alaposnak a felpereseknek a folyósítási jutalék tisztességtelenségére vonatkozó keresetét.

Az elsőfokú ítélet indokolásában foglaltakat az ítélet tábla is osztja, és a felperesek tárgyalás felfüggesztése iránti kérelmére utalva csupán azzal egészíti ki, hogy az rHpt. 2. számú melléklet III/7. pontja szerint kamatnak csupán az igénybe vett kölcsönösszeg használatáért és kockázataért járó ellenszolgáltatás minősíthető, és az nem tartalmazza a bank rHpt. 2. számú mellékletének I/10.3. pontjában foglalt intézkedéseivel kapcsolatos kiadásait.

Az alperes üzletszabályzatának 10.1. és 2. pontja rögzíti, hogy az ügyfél a bank vagy a megbízás teljesítése során annak érdekében igénybe vett közreműködők által végzett egyes szolgáltatásokért kamatot, jutalékot, illetve díjat fizet, amelynek mértékét, esedékességét és díját az egyedi kölcsönszerződés tartalmazza.

A kamat az alperes üzletszabályzata szerint csak a kölcsönadott tőke időértéke (10. 5. pont). E rendelkezésekből egyértelműen megállapítható, hogy az egyedi szerződésben meghatározott folyósítási jutalék az üzletszabályzatban felsorolt további költségek ellenértéke, azaz nem szolgáltatás nélkül követelt ellenszolgáltatás.

Az üzletszabályzatból így módon az is kitűnik, hogy folyósítási jutalék milyen banki szolgáltatás ellenértéke.

Mindezek alapján az ítélet tábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a döntését megfelelően megindokolta és az indokai megalapozottak, az ítélet nem sérti az rPp. 221. § (1) bekezdését és a felperesek által a keresetük jogalapjaként megjelölt jogszabályokat.

Erre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét az rPp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért az rPp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek megfizetni az alperes ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét. Ennek összegét az ítélet tábla a 32/2003 (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján határozta meg.

Győr, 2018. szeptember 20.

Dr.Havasiné dr. Orbán Mária sk.
a tanács elnöke

Dr. Molnár Andrea sk.
előadó bíró

Dr.Vass Mária sk.
bíró